

o evaluare sinoptică spontană, la nivelul comprehensiunii este vorba de o evaluare sinoptică deliberată.

Lucrarea evidențiază modul în care acumularea de informații sub aspectul extensiei și profunzimii permite conturarea perspectivei cercetării calității vieții. Gama largă a variabilității în traducerea valorilor cardinale în evaluări ordinale ilustrează moduri diferite de explorare a spațiului valorilor sociale în contextul unui viitor mai bun pentru umanitate. Știința socială a ajuns la stadiul în care spațiul datelor pentru cercetarea socială este din ce în ce mai mult relevat ca reprezentind spațiul valorii primare, al selectării itemilor din spațiul informațiilor.

Știința socială se află în fața necesității de a ajunge la aprecierea realității sociale pentru îmbunătățirea caracteristicilor umanității într-o manieră mai precisă, neechivocă și comprehensivă; pentru aceasta se impune o schimbare atât în abordarea (de la pozitivismul deductiv, la inferența inductivă), cât și în orientarea cercetării sociale (de la acceptanță, la acomodarea valorii).

Toți cercetătorii au propriile lor premise ale valorii și inițial, ei pot aprecia realitatea socială „de sus”. Dar, cercetarea socială, în special la stadiul contemporan al acumulării informației și formulării consecvente de multiple structuri ale valorii solicită evaluarea socială „de jos”, întrucât spațiul corespunzător al valorii este în mod teoretic infinit, dar cu structuri enumerabile ale valorii pentru îmbunătățirea caracteristicilor umanității. Evaluarea în știința socială este astfel punctul crucial al cercetării sociale contemporane, întrucât există încă, în mod virtual, un câmp virgin pentru explorare sistematică și sistemică.

În ansamblul ei, lucrarea lui Mukherjee demonstrează că domeniul calității vieții prezintă o complexitate deosebită pentru cercetare, presupunând o perfecționare continuă a metodologiei, a tehnicilor de culegere, de verificare, analiză și interpretare a datelor.

LIVIU MANEA

COMUNITATEA EUROPEANĂ ȘI DREPTURILE OMULUI *

Nu de mult a fost realizată o cercetare europeană în țările membre ale Comunității Economice Europene privind drepturile omului. Mai mult de trei sferturi din cei 11 795 subiecți, aparținând tuturor statelor membre și care au răspuns la sondajul efectuat cu acest prilej, au considerat că 10 drepturi dintr-un total de 12, conform listei alăturată, constituie drepturile fundamentale, înscrise de altfel și în Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Organizația Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948 :

* Prelucrare după *Le Dossier de l'Europe*, C.E.E., 1990

	<i>Toldeana</i>	<i>Uneori</i>	<i>Fără răspuns</i>
- Dreptul la educație și formare	94	4	2
- Dreptul la respectul vieții person.	91	6	3
- Dreptul la muncă	90	8	2
- Egalitatea în fața legii	87	10	3
- Dreptul la integritate fizică	84	11	5
- Libertatea religioasă și conștiința	83	14	3
- Dreptul la informare	82	15	3
- Dreptul la proprietate	80	17	3
- Dreptul popoarelor la limba și cultura lor	79	18	3
- Libertatea de expresie	77	21	2
- Libertatea de asociere	60	33	7
- Dreptul de azil	51	42	7

Analizând pe țări răspunsurile primite la chestionar privind aceste drepturi, se constată că au prioritate opțiunile referitoare la egalitatea în fața legii, dreptul de a munci, dreptul la educație și formare, dreptul la proprietate.

La întrebarea „Instituțiile europene sînt suficient de active în materie de protecție a drepturilor omului”, răspunsurile date se încadrează în următoarele procente :

- insuficient de active	27
- de loc active	48
- fără răspuns	25

Total 100

ceea ce semnifică faptul că un european din doi aproape, nu este satisfăcut de acțiunea instituțiilor europene în materie de drepturi fundamentale ale cetățenilor. Doar 27% din persoanele interogate sînt de părere că instituțiile CEE apără drepturile omului. Opiniile înregistrate au fost favorabile în Belgia și Olanda, două țări unde o persoană din trei au estimat ca suficient de activă prezența instituțiilor europene.

Sondajul efectuat pe un eșantion reprezentativ al populațiilor din țările membre ale CEE a mai scos în evidență, cum era și firesc, atașamentul CEE pentru democrație și valorile acesteia : peste 3/4 din populație preferă democrația. Distribuția răspunsurilor înregistrează însă variații semnificative de la o țară la alta : astfel, în Grecia sau Danemarca 9 persoane din 10 aleg democrația ca mod de guvernare, în Belgia sau în Germania cite 11% iar în Italia doar 13% preferă democrația. În Irlanda, 25% din cei chestionați sînt indiferenți la acest aspect semnificativ al regimului politic. Vă prezentăm modul cum a fost formulată întrebarea și procentele răspunsurilor înregistrate : „Iată trei opinii asupra regimului politic. Care este aceea ce corespunde mai bine la ceea ce dv gîndiți asupra acestei probleme :

- Democrația este cel mai bun dintre regimurile politice	78%
- În unele circumstanțe, o dictatură poate să fie folositoare	9%
- Acest lucru nu schimbă cu nimic oamenii ca mine	12%
- Fără răspuns	1%

Total 100%

Cetățenii celor 12 state membre ale Comunității europene sînt în mod egal împărțiți în ceea ce privește chestiunea de a ști ceea ce este mai important în viață : libertatea sau egalitatea. Întrebarea sa a fost următoarea :

„Care din cele două opinii este mai apropiată de opinia dv. :

1) Eu consider că libertatea și egalitatea sînt la fel de importante, dar dacă ar trebui să aleg, socotesc că libertatea este cea mai importantă, deoarece nimeni nu poate să trăiască pe deplin decît dacă este liber.

2) În mod cert, libertatea și egalitatea sînt importante, dar, dacă ar trebui să aleg, eu consider că egalitatea este cea mai importantă, deoarece toate persoanele trebuie să fie pe deplin egale între ele”.

Prima opinie	44
A doua opinie	44
Nici una, nici alta	8
Fără răspuns	4
Total	100

Referindu-se în general la problemele umane, Jacques Delors, președintele Comisiei Comunităților Europene spunea la 26 septembrie 1989 următoarele : „Între colectivismul alienator și individualismul exuberant, Europa democratică a știut să mențină echilibrul printr-un viu umanism. Este rațiunea pentru care sînt atașat promovării dimensiunii sociale a marii piețe, respectului dialogului între șefii de întreprinderi și sindicate, recunoașterii locului muncitorilor în întreprindere, ameliorării condițiilor de muncă în materie de igienă, sănătate, securitate... Este rațiunea pentru care sînt atent la problemele mediului, la menținerea unui echilibru între om și societate, între om și natură”.

EMILIAN M. DOBRESCU

OCROTIREA SĂNĂTĂȚII ÎN U.R.S.S. — SPRE SERVICII MEDICALE CU PLATĂ ?*

În toate țările din estul Europei care au avut pînă de curînd un sistem politic comun s-a făcut o constatare comună și cu privire la sistemul de ocrotire a sănătății, patronat de stat : inadecvarea lui la necesități, fie prin structură, fie prin volumul, fie prin calitatea serviciilor oferite (gratuit), fie prin toate acestea la un loc. Și atunei cererile de specialitate și-au pus problema dacă și în ce măsură ar constitui o alternativă viabilă serviciile medicale cu plată.

* Informațiile prezentate constituie o parte din rezultatele unor sondaje consacrate bunurilor și serviciilor de consum din N.I. Kiricenko, *Otnoșenie naselenia sostoianiiu potrebitelskogo rinka*, în *Voprost ekonomiki*, 1, 1990, pp. 76—80.